

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 8 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Delažnike „Katoliškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstne za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Hud udarec.

V volilnem odseku je bitka zaradi mandatov na Štajerskem dovršena in za nas Slovence — izgubljena. Združeni Nemci in Italjani z 26 glasovi so preglasovali Slovence, ki imajo le 21 glasov. Romun Ončul se je pred glasovanjem odstranil. Nemško-italijanska večina je sprejela vse predloge, ki so jih stavili zagrizeni zastopniki štajerskih Nemcev. Predlogi Slovencev so bili odbiti. Vseled tega dobi Štajerska vse skupaj 28 poslancev, izmed teh mi Slovenci samo 6 mandatov.

Po sklepih volilnega odseka je sicer število naših poslancev ostalo isto, kakor po vladnem predlogu, vendar je sedaj cela volilna predloga za nas Slovence slabejša in še manj vspremenljiva kakor pa po vladnem predlogu. Vzeli so nam namreč vse slovenske kraje ob nemški meji, ki spadajo pod graško okrožno sodišče ter jih priklopili nemškemu volilnim okrajem! Vzeli so nam še na novo Sevnico in Vuzenico in jo priklopili celjskemu mestnemu volilnemu okraju in sicer zaradi tega, kakor je povdarjal dr. Pomer, da bo število volilcev v tem okraju nekoliko večje. Nemcem samim se je pač zdelo čudno, da dobi taka peščica volilcev tudi enega poslanca, za to se pa morajo žrtvovati slovenski volilci, da naredijo večji volilni okraj! To je nezaslišano, nečuvno in razumljivo samo v gujih avstrijskih razmerah, kjer so Nemci že pokvarili v javnosti vsak čut politične poštenosti in dostojnosti.

Grdo se je vedla v zadevi Štajerske tudi vlada. Niti ene besede ni vložila za opravičene zahteve

Slovencev. Krščanski socialci in socialdemokrat so se že nagibali na slovensko stališče, medtem pa je izjavil nemški minister notranjih zadev, da je proti povišanju poslanskega števila na Štajerskem in da se ne upira zahtevi Nemcev po spremeni volilnih okrajev. S tem je bila usoda slovenskih predlogov odločena, socialdemokrat in krščanski-socialci so glasovali z drugimi Nemci proti nam!

Gotovo boli vsakega Slovenca ta hud udarec, ki nas je zadel. Toda s tem čustvom v srcu molčati — to bi bilo tako slabo postopanje kakor je bilo sploh vse naše postopanje od časa, odkar se je volilna sprememba predložila državnim zbornicam. Vedeli smo, da smo prikrajšani, a smo molčali. Vedeli smo, da se nam je zgodila strašna krivica, a smo molčali. Vedeli smo, da bi trebalo glasno nastopati, pa smo molčali! Zaspala štajerska politika!

Da, če se pravi narediti opozicijo proti kakemu slovenskemu kandidatu, takrat imamo na stotine rodoljubov, ki odpirajo svoja lena usta ter se navdušujejo za osebne gonje. Če pa je treba zastopati pravice in koristi ljudstva, kje ste potem vi Gradišniki, Kanklerji, Slanci, Černejci in kakor se že glasijo vaša imena. Tukaj se ne upate na svetlo med narod, ki bi vas poslušal z veseljem!

Kličemo resne rodoljube in osobito naše poslance, da poučijo ljudstvo o novem žalostnem položaju, v katerem se nahajamo. Pokažimo, da storjeno krivico res tudi trpko čutimo!

Avstrijski patrijotizem.

Že večkrat smo pisali o tem predmetu, povdarjajoč, da se v Avstriji domoljubni čut, ki je bil nekdanj tako silen in ki se v drugih državah varuje kakor zenica v očesu, namenoma zatira; že večkrat smo to dejstvo obžalovali, ki smo poleg drugih Slovanov še edini patrijotje v naši državi; že večkrat smo opominjali vlado, naj se zave svoje dolžnosti ter naj neha podkopavati v dobrih Avstrijskih domoljubni čut. Seveda se na naše besede, na naše opomine, na naše prošnje ni oziralo in ne bi danes zopet razpravljali tega predmeta, ako bi ne bil dogodek, ki nam stiska pero v roko, naravnost nezasišano.

Znano je, da je naša vojska bila l. 1866 na Češkem, zlasti v bitki pri Königgrätzu hudo poražena in Bog ve, kaj bi se bilo z Avstrijo zgodilo, ako bi ne bili ob enem na jugu in sicer pri Visu in pri Kustoci Laha popolnoma premagali. Zasloga naših vojakov, ki so se kakor levi bojevali v teh dveh bitkah, vemo pa še le tedaj prav preceniti, če pomislimo, da je obstanek naše države takrat visel ob pajčevini.

Pri Kustoci so, kakor se pri takih prilikah ne pozabi na nas, tudi naši slovenski mladeniči stali v ognju in s hrabrostjo svojo ne malo pripomogli k rešitvi Avstrije. Zato je celo naravno, da so letos, ko je od onega časa minilo 40 let, oni rodoljubni veteranci, ki jim je bila krogla prizanesla, tuintam na Slovenskem spomin na vročo bitko obhajali slovesno, hvaleč Boga, da je Avstrijo rešil, obenem pa njim pustil življenje.

Kranjski kustocevcé so sklenili preteklo nedeljo obhajati to 40 letnico v Ljubljani ter so si najeli godbo 27. pešpolka Belgijcev, ki ima ondi svoj štab. Okolu 200 mož-bojnikov iz leta 1866 se je zbralo popoldne v Mestnem domu, da za vojaško

1 Domoljubje.

LISTEK.

Pogrešani demant.

Prosto po nemškem priredil F. K. (Konec.)

Državni pravnik je zmajeval z glavo, ko je prečital policijske zapisnike in poročila preiskovalnega sodnika. Ker ni imel dokazov za kazensko postopanje, je ukazal izpustiti Lucijo iz zapor.

Oa je bila torej prosta! Dve uri je le jokala, tako je bila ginjena. Kleče je prisegala svoji teti, da je nedolžna.

Vedela in prepričana sem bila takoj, da si nedolžna, ljubo, ubogo dete, tolažila jo je teta in jo neprestano objemala. Nato sta se oblekli v najboljše obleke in odšli skupno k trgovcu, kjer je bila poprej Lucija v službi. Temu je teta trikrat zaporedoma ponovila celo zadevo od začetka do danes. Lastnik trgovine je sklical vse uslužbenke, gladil Lucijo po nedolžnem obrazu ter vsem slovesno razlagal, kako po nedolžnem je bila sumničena in preganjana. Da ji še bolj dokaže svoje neomejeno zupanje, podaril ji je tri krone in jo zopet sprejel v svojo trgovino. Dovolil ji je tudi prost dan, katerega je porabila zato, da je vsem svojim sosedam in znankam na dolgo in široko opisovala, kaka krivica se ji je zgodila. Hudobni svet jo je preganjal le zato, ker je uboga, krepotna deklica, ki se ni z nikomur pečala in hodila pošteno svoja pota. Ta dan je Lucija tudi dobro jedla, celo pila, in to jo je vsaj deloma potolažilo po prenehanju strahu.

Poslej je šlo po vse stari navadi. Nikdo ni več mislil na pogrešani demant, izvzemši Lucije, njene tete, grofinje in strogega moža postavbe, policijskega uradnika.

„In vendar je le ona tatica,“ dejal je slednji sam sebi; „ona je ukradla briljant in ga ima gotovo tudi še pri sebi; drugače ni mogoče. Morda se mi vendarle posreči, da jo vjamem. Toda — potem, potem...“

Obvestil je vse prodajalce in prekupovalce dragih kazaov in jim strogo naročil, takoj obvestiti policijsko oblast, če bi kdo hotel prodati briljant take in take velikosti in kakovosti.

Nekoč mu je v glavo padla dobra misel. Poizvedel je, da zahaja Lucija s teto vsako nedeljo v neko vrtno gostilno blizu mesta kavo pit.

Takoj naslednjo nedeljo se odpravi tja tudi on. Ni dolgo čakal, da sta prišli obedve, kot navadno, ter se vsedel njima nasproti.

Lucija ga je takoj izpoznala in trenotno zarudela, a takoj nato prebledela. Uradnik se je delal, kakor bi jo bil šele sedaj izpoznal; njužno jo je pozdravil ter ji izrekel svoje obžalovanje zaradi zadnjega dogodka. Teta se je takoj zapletla z njim v živahen pogovor, Lucija pa je le s težavo prikrivala svoje vznemirjenje.

Policijskemu uradniku je šinil komaj viden nasmeh okrog ust.

„Boji se,“ je mislil sam pri sebi.

„Toda zakaj naj se boji?“ nadaljeval je svoj samogovor v mislih. „Gotovo zato, ker se še sedaj boji, da bi ji ne prišli na sled. No, in čemu naj bi

se bala, če bi ne imela predmeta, radi katerega se boji, pri sebi? Torej je popolnoma gotovo, da nosi briljant se seboj, kakor ga je gotovo ves čas pri sebi imela. Kaj drugega sploh ni mogoče.“

Ta grozni človek je uprl tedaj svoj ostrí pogled vanjo, kakor bi jo hotel z očmi prodreti. Lucija se je tresla po vsem životu, komaj je strahu dihala.

Videla je, kako je opazoval njen klobuk, lase, vse do vratu in ovratnika, potem njeno brošo, na kateri je viselo ono malovredno srce kot obese. Tega ni več izpustil iz oči. Vedno bližje in bližje se je premikal, nepopisljiv usmev krog ust, dvignil je roko — — —

Lucija je zakričala, zagrabila z desnico srce, odskočila ter se opotekla — — —

Hitro kot bi trenil, iztrgal ji je strašni človek obese z vratu...

„Mogočni Bog!“ zavpila je teta ter omedlela.

Lucija se je vrgla na policijskega uradnika, ki jo je z desnico odbil, z levico pa srce nesel k ustom, odtrgal z zobmi oklep, srce se je odprlo... Vzkliknil je zmagovito.

„Evo ga, tu je,“ se je veselil na ves glas, „tu ga imamo zopet.“

Lesketajoč se in bleščeč ležal je dragoceni kamen v njegovi roki.

„A sedaj — — a sedaj — —“

Kakor z železnimi kleščami oklenil se je Lucija, ki se je nezavestna zgrudila predenj na tla.

Današnja številka ima „Naš Dom“ kot prilogo.